

Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтва
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Відділ змісту і технологій педагогічної освіти
Львівський національний університет
імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської науково-практичної конференції «МИСТЕЦТВО ТА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ»

3 - 4 червня 2021 року

м. Бердянськ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України
Відділ змісту і технологій педагогічної освіти
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв

МАТЕРІАЛИ
I Всеукраїнської науково-практичної конференції
МИСТЕЦТВО ТА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА
В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ
ПРОСТОРИ

3–4 червня 2021 року

Бердянськ
БДПУ
2021

УДК 7+378.092-057.21:7](082)

М 65

**Мистецтво та мистецька освіта в сучасному
М 65 соціокультурному просторі : матеріали I Всеукр. наук.-практ.
конф., (3–4 червня 2021 р., м. Бердянськ) / [упоряд.
М. М. Погребняк].** Полтава : Сімон, 2021. 219 с.

ISBN 978-617-7803-17-0

До збірника увійшли доповіді та повідомлення, в яких, відповідно до заявлених секцій розглядаються такі проблеми: «Теоретичні та історичні рефлексії міжкультурних зв'язків в контексті глобалізаційних процесів», «Професійна підготовка майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: новітні підходи та технології», «Формування художньо-творчої компетентності здобувачів освіти».

УДК 7+378.092-057.21:7](082)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Ліпич Вікторія Миколаївна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, проректорка з науково-педагогічної роботи Бердянського педагогічного університету;

Коваль Людмила Вікторівна – докторка педагогічних наук, професорка, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського педагогічного університету;

Погребняк Марина Миколаївна – докторка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського педагогічного університету;

Плахотнюк Олександр Анатолійович – кандидат мистецтвознавства, доцент, заслужений діяч естрадного мистецтва України, доцент кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Литвиненко Алла Іванівна – кандидатка мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри культурології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Мартиненко Олена Володимирівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри теорії та методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського педагогічного університету.

Автори доповідей та повідомлень відповідають за достовірність і вірогідність викладеного матеріалу, за належність поданого матеріалу їм особисто, за правильне цитування джерел та посилання на них. Думки авторів можуть не збігатися із позицією упорядника та редакційної колегії.

*Рекомендовано до друку вченою радою Бердянського педагогічного університету
протокол №10 від 1 червня 2021 р.*

ISBN 978-617-7803-17-0

© Колектив авторів, 2021

© Сімон, 2021

РЕВЕНКО Н. В.

Твори сучасних українських композиторів джазового напрямку у репертуарі учнів старших класів мистецьких шкіл 192

СЕМИЧОВА Н. О.

Формування національного світогляду майбутніх учителів музичного мистецтва засобами народнопісенної культури 195

СЕРГІЄНКО С. М.

Розвиток естетичних почуттів молодших школярів на уроках мистецтва 199

СИЗОНЕНКО В. А.

Особливості навчання в дистанційному режимі в процесі вивчення бальної хореографії 203

ТАРАНЕНКО Ю. П., ПАНЬКОВА А. М.

Розвиток художньо-творчих здібностей студентів-хореографів у процесі вивчення дисципліни «Теорія і методика сучасного сценічного танцю» 207

ТКАЧЕНКО М. В.

Ритміка як складник дисциплін хореографічного циклу в школах мистецтв 212

ФІЛІМОНОВА Х.

Упровадження змішаної системи хореографічного навчання в танцювальному колективі 216

В. А. СИЗОНЕНКО, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ БАЛЬНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

В статті розглядається актуальне питання дистанційного навчання при вивченні дисципліни «Теорія та методика сучасного бального танцю», яка входить в систему професійної підготовки майбутніх фахівців з хореографії. Визначаються переваги та недоліки використання електронних навчальних курсів в процесі вивчення хореографічних дисциплін та, власне, бального танцю. Спираючись на досвід, наведені освітні платформи та програмні засоби для проведення занять у відеорежимі.

Ключові слова: дистанційна освіта, електронний навчальний курс, майбутні фахівці з хореографії, студент-хореограф, методи дистанційного навчання, бальний танець, хореографічно-педагогічна освіта, хореографічна дисципліна.

На сьогоднішній день, в зв'язку з переходом всіх навчальних закладів України в стан карантину, навчання автоматично стало дистанційним. Оскільки в нашій державі дистанційне навчання перебуває на стадії розробки та введення в навчальний процес, не всі освітяни на момент оголошення карантину перебували в стані готовності до повного переходу на електронне навчання.

Так як на мистецьких спеціальностях навчання орієнтоване на практичні заняття, процес введення електронного навчання дещо уповільнюється в порівнянні з іншими спеціальностями. Але ситуація з карантинном сприяла пришвидшенню впровадження нових актуальних форм і методів викладання різних видів мистецтва, які можна застосовувати дистанційно (інформаційно-довідкові мультимедійні джерела, електронні підручники та посібники, навчально-методичні програмні засоби) [1, с. 126].

Розробка теоретичних основ освітньої інноватики висвітлена у працях І. Беха, Л. Даниленка, В. Сластьоніна, Н. Федорової та інших. Проблему впровадження дистанційного навчання в систему освіти вивчали такі науковці, як В. С. Жуковський,

М. З. Згуровський, В. Г. Кремень та ін. Питання проектування інноваційних педагогічних систем, процесів та технологій описані в працях П. Балабанова, В. Безрукової, В. Беспалька, М. Кларіна, О. Коберника, В. Киричука, В. Стрельнікова та інших.

На жаль, дані дослідження не повністю вирішують питання, пов'язані з організацією дистанційного навчального процесу майбутніх фахівців з хореографії.

Як зазначає Триндаде А. Р., дистанційне навчання (Distance Learning, Distance Education) – це така форма організації освітнього процесу, основою якої є самостійна робота людини, яка навчається. Це дає змогу навчатися у зручний для людини час та у віддаленому від викладача місці (тому дистанційне).

Іншими словами, дистанційне навчання передбачає таку організацію навчального процесу, коли студент навчається самостійно за розробленою викладачем програмою і віддалений від нього у просторі чи в часі, однак може вести діалог з ним за допомогою засобів телекомунікації [4, с. 6].

Навчання з переважною самостійною роботою відоме давно. В Україні воно називалося «заочним», в країнах Заходу – «дистанційним» (The Distance Education and Training Council) [3].

Основними формами навчання та контролю знань традиційної освіти є лекції, семінари, лабораторні заняття, контрольні роботи, іспити та ін.

Лекції у дистанційному навчанні не передбачають безпосереднього спілкування з викладачем. Для одержання теоретичного матеріалу використовується зв'язок засобами Internet-мережі

Надважливе використання новітніх інформаційних технологій (гіпертексту, мультимедіа, віртуальної реальності, Інтернет-технологій) при викладанні хореографічних дисциплін, оскільки це робить лекції виразними й унаочненими, що допомагає студентам-хореографам краще засвоїти матеріал.

Лабораторні роботи призначені для практичного засвоєння матеріалу. Консультації у дистанційному навчанні є однією з форм керування роботою студентів і надання їм допомоги в самостійному вивченні дисципліни.

Істотно спрощується проведення лабораторного практикуму та консультацій за рахунок використання освітніх платформ для дистанційного навчання, таких як Moodle, Classroom, засобів відеозв'язку – Viber, Skype (для індивідуальних занять), Zoom (для колективної лабораторної роботи).

Контроль – це перевірка результатів теоретичного і практичного засвоєння студентом навчального матеріалу. Для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу студентами-хореографами у дистанційному навчанні виправдав себе тестовий контроль. Тести добре пристосовані для самоконтролю і дуже корисні для індивідуальних занять [4, с. 8].

Практичні знання перевірити лише тестами або написанням есе в хореографічній освіті неприпустимо, тому при вивченні практичного матеріалу гарно зарекомендували себе засоби відеозв'язку – Viber, Skype, Zoom, Google Meet.

Спираючись на думку Прибилової В. М., переваги дистанційної освіти, які не властиві традиційній, звичайно, присутні, зокрема і при вивченні дисципліни «Теорія та методика сучасного бального танцю», наприклад:

- дистанційна освіта формує глобальний (національний, регіональний, міський, локальний), принципово новий освітній простір;

- є можливість займатися в зручний для себе час у зручному місці й темпі, нерегламентований відрізок часу для освоєння дисципліни;

- спілкування через мережу Internet один з одним і з викладачами;

- сконцентроване подання навчальної інформації та вільний доступ до неї підвищує ефективність засвоєння матеріалу;

- при дистанційному навчанні у кожного студента є можливість витратити більше зусиль і часу на складні та важливі для нього теми;

- використання в освітньому процесі новітніх досягнень інформаційних і телекомунікаційних технологій, що також дає змогу навчати роботі з ними;

- дистанційне навчання розширює та оновлює роль викладача, який повинен координувати навчальний процес,

постійно вдосконалювати свої курси, підвищувати творчу активність і кваліфікацію;

– дистанційна освіта позитивно впливає на студента, збільшуючи його творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, самостійно приймати відповідальні рішення;

– навчаючись дистанційно, студенти-хореографи, правильно організувавши свою роботу, мають змогу переглянути відео відомих витворів хореографічного мистецтва, зокрема, бального, причому, не лише із списку запропонованих викладачем, а й обраних самостійно [2, с. 30].

Не менш важливими є проблеми та недоліки дистанційної форми власне хореографічної освіти в Україні, серед них:

недостатній безпосередній контакт між викладачем та студентами, оскільки бальна хореографія передбачає фізичну присутність при вивченні основних рухів та варіацій;

– відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих знань та навичок із наступним обговоренням виниклих питань з викладачем і роз'яснення ситуації на конкретних прикладах, коли відеозв'язок не дає можливості контактувати зі студентом, як на очному занятті;

– студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням – мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет, особливо ті, що проживають в сільській місцевості;

– великовартісні прикладні комп'ютерні програми, необхідні для підтримки WEB-сайтів та інформаційних ресурсів, адміністрування процесів дистанційного навчання (наприклад, в Zoom безкоштовними є лише 40 хвилин відео конференції, а тривалість заняття – 80 хвилин);

– перерване навчання;

– соціальна ізоляція: навчальний заклад – це центр соціальної активності та взаємодії людини. Коли вони закриті, багато молоді втрачає соціальний контакт, який є важливим для їх навчання та розвитку;

– можливість хакерського вторгнення в електронну базу даних.

Проте, незважаючи на недоліки, технології дистанційного навчання є могутнім засобом пізнання і єдиним варіантом для

картини, вчитель може дати їм прослухати «Танець маленьких лебедів» П. Чайковського. Це дозволить їм уявно повернутися до краси чарівного лебединого озера, пережитих почуттів перетворення лебедя у принцесу.

Саме такі поєднання сприяють формуванню естетичних якостей учнів, розвивають творчу уяву.

На уроках мистецтва школярі вивчають різні за змістом і характером твори. При цьому дуже важливо, щоб учителі використовували метод зіставлення та порівняння, навчали дітей відрізняти красиве від потворного, змістовне від безглузлого. Це сприяє вихованню в них високого художнього смаку, формуванню моральних та естетичних якостей молодших школярів.

Надзвичайно важливо не лише викликати в учнів позитивні емоції під час переживання образного змісту твору, але й навчити їх керуватись високими почуттями у своєму житті. Адже міра розвитку естетичного почуття впливає на характер суспільної діяльності людини, зумовлює ступінь її тяжіння до прекрасного, гармонії, досконалості у будь-якому виді діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Основи філософських знань: Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: підручник / М. Горлач, В. Кремень, С. Ніколаєнко, М. Требін. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 1028 с.
2. Сбітнева О.Ф. Особливості естетичного виховання у молодшому шкільному віці. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2013. № 18(2). С. 174–180.
3. Федорова М. А. Особливості формування естетичних почуттів у дітей молодшого шкільного віку. *Нові технології навчання. Науково-методичний збірник Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Академії міжнародного співробітництва з креативної педагогіки*. Київ-Вінниця, 2011. Вип. 67. Частина I. С. 158–162.
4. Чернявська М. В. Зміст естетичного виховання молодших школярів засобами образотворчого мистецтва як наукова проблема (друга половина ХХ століття). *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Харків, 2011. Вип. 36. С. 175–180.